

Výroční zpráva o činnosti Petičního výboru za rok 2009

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. července 2010 o jednáních Petičního výboru v průběhu roku 2009 (2009/2139(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o jednáních Petičního výboru,
 - s ohledem na články 24 a 227 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na články 10 a 11 Smlouvy o Evropské unii,
 - s ohledem na článek 48 a čl. 202 odst. 8 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Petičního výboru (A7–0186/2010),
- A. vzhledem k tomu, že činnost Petičního výboru byla v roce 2009 ovlivněna přechodem ze šestého na sedmé volební období Parlamentu, že došlo ke změnám členů výboru a dvě třetiny poslanců výboru nyní tuto funkci zaujímají poprvé,
- B. vzhledem k tomu, že v roce 2009 skončilo funkční období evropského veřejného ochránce práv a Petiční výbor se přímo podílel na slyšení kandidátů na tuto funkci,
- C. vzhledem k tomu, že dne 1. prosince 2009 vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, která stanovuje nezbytné předpoklady pro větší zapojení občanů do rozhodovacího procesu EU, a tím usiluje o posílení legitimacy a zodpovědnosti Unie,
- D. vzhledem k tomu, že občané EU jsou přímo zastoupeni Parlamentem a ve Smlouvě je zakotveno petiční právo, které občanům poskytuje prostředek, jímž se mohou na své zástupce obrátit, kdykoli se domnívají, že jejich práva byla porušena,
- E. vzhledem k tomu, že prosazování evropských právních předpisů má přímý dopad na občany, kteří mohou zároveň nejlépe hodnotit jejich efektivitu a nedostatky a poukázat na mezery, které je třeba vyplnit, a tím zajistit plnění cílů Unie,
- F. máje na paměti, že evropští občané jako jednotlivci i jako celek se na Parlament obrací s žádostmi o nápravu, je-li porušen evropský právní předpis,
- G. vzhledem k tomu, že Parlament má prostřednictvím svého Petičního výboru povinnost tyto obavy vyšetřit a udělat vše, co je v jeho silách, aby těmto porušováním práva učinil přítrž; vzhledem k tomu, že Petiční výbor, s cílem zajistit občanům nejvhodnější a nejrychlejší nápravu, nadále prohluboval svoji spolupráci s Komisí, dalšími parlamentními výbory, evropskými orgány, agenturami a sítěmi a členskými státy,
- H. vzhledem k tomu, že počet peticí zaslaných Parlamentu byl v roce 2009 mírně vyšší, než počet zaznamenaný v roce 2008 (tj. 1 924 oproti 1 849) a byl potvrzen trend rostoucího počtu peticí podaných elektronicky (v roce 2009 tento počet činil 65 %, zatímco v roce 2008 60 %),

- I. vzhledem k tomu, že počet nepřijatelných petic obdržených v roce 2009 ukazuje, že je třeba klást větší důraz na to, aby občané měli lepší informace o kompetencích Unie a úloze jejích různých orgánů,
- J. vzhledem k tomu, že v řadě případů občané zasílají Parlamentu petice ohledně rozhodnutí, jež byla učiněna příslušnými správními či soudními orgány v členských státech, a vzhledem k tomu, že občané potřebují mechanismy, pomocí nichž mohou povolat vnitrostátní orgány k odpovědnosti za jejich účast jak v evropském legislativním procesu, tak v procesu vymahatelnosti právních předpisů,
- K. vzhledem k tomu, že občané by měli být především informováni o tom, že – jak uznal evropský veřejný ochránce práv ve svém rozhodnutí z prosince 2009 o uzavření stížnosti č. 822/2009/BU proti Komisi – řízení před vnitrostátním soudem je součástí procesu provádění evropských právních předpisů v členských státech a že Petiční výbor se nemůže zabývat záležitostmi, které spadají do pravomoci vnitrostátního soudu, ani výsledek tohoto řízení přezkoumávat,
- L. vzhledem k tomu, že vysoké náklady soudních řízení zejména v některých členských státech mohou být pro občany překážkou a mohly by jim skutečně bránit v podání žalob u příslušných vnitrostátních soudů, pokud se domnívají, že vnitrostátní orgány nedodržují jejich práva podle právních předpisů EU,
- M. vzhledem k tomu, že Parlament se potýká se zvláštním problémem v případě, kdy se jedná o petici týkající se údajných pochybení vnitrostátních soudů, které nepožádaly Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce, a nedodržely tak článek 267 SFEU, zejména pokud Evropská komise nevyužije své pravomoci podle článku 258 a nepřijme opatření proti dotyčnému členskému státu,
- N. vzhledem k tomu, že proces předkládání a projednávání peticí – prostřednictvím svých pracovních mechanismů a protože podle Smlouvy je petiční právo zaručeno všem občanům a obyvatelům EU – je odlišný od ostatních nápravných opatření na úrovni EU, která mají občané k dispozici a mezi než patří podávání stížností evropskému veřejnému ochránci práv nebo Komisi,
- O. vzhledem k tomu, že občané mají právo na rychlou nápravu zaměřenou na nalezení řešení a na vysoce transparentní a jasný přístup ze strany všech evropských orgánů, a vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně žádal Komisi, aby využila svá výsadní práva, jež jí jako ochránkyni Smlouvy náleží, a zasáhla proti porušování evropských právních předpisů zjištěným předkladateli petic, zejména v případech, kdy k nim dojde v důsledku provádění právních předpisů EU na vnitrostátní úrovni,
- P. vzhledem k tomu, že řada petic vzbuzuje i nadále obavy ohledně provádění evropských právních předpisů o vnitřním trhu a životním prostředí ve vnitrostátním právu a ohledně jejich uplatňování, a máje na paměti předchozí výzvy Petičního výboru k tomu, aby Komise v těchto oblastech zesílila kontroly prosazování a zvýšila jejich účinnost,
- Q. vzhledem k tomu, že ačkoliv Komise může v plné míře zkontrolovat dodržování právních předpisů EU pouze tehdy, když vnitrostátní orgány vydají konečné rozhodnutí, je důležité – zejména v otázkách týkajících se životního prostředí a ve všech případech, kdy je obzvláště důležité časové hledisko, v rané fázi ověřit, zda místní, regionální a vnitrostátní orgány správně uplatňují všechny příslušné procesní požadavky v souladu s právem EU, a

v případě potřeby provést podrobné studie o uplatňování a dopadu platných právních předpisů, aby se získaly veškeré potřebné informace,

- R. máje na paměti, že je důležité předcházet dalším nenapravitelným ztrátám biologické rozmanitosti, zejména v oblastech zahrnutých do sítě Natura 2000, a vzhledem k závazku členských států, že zajistí zabezpečení oblastí zvláštní ochrany v souladu se směrnicí o stanovištích (92/43/EHS) a směrnicí o ptácích (79/409/EHS),
 - S. vzhledem k tomu, že petice poukazují na dopad evropských právních předpisů na každodenní život občanů EU, a uznávají nutnost učinit veškeré nezbytné kroky k upevnění pokroku, jehož bylo dosaženo v oblasti prosazování občanských práv EU,
 - T. vzhledem k tomu, že Petiční výbor ve své předchozí zprávě o činnosti a ve stanovisku k výroční zprávě Komise o kontrole uplatňování práva Společenství žádal, aby byl pravidelně informován o fázích, jichž bylo dosaženo v řízeních pro porušení předpisů, jejichž předmětem je téma obsažené také v peticích,
 - U. máje na paměti, že primární zodpovědnost za správné provedení a prosazování evropských právních předpisů nesou členské státy a uznávají, že řada z nich se v roce 2009 stále více zapojovala do práce Petičního výboru,
1. vítá hladký přechod do nového volebního období Parlamentu a konstatuje, že velká část práce Petičního výboru byla, na rozdíl od práce ostatních parlamentních výborů, přenesena do nového volebního období, jelikož přezkoumání značného počtu peticí nebylo dokončeno;
 2. vítá vstup Lisabonské smlouvy v platnost a je přesvědčen, že Parlament bude úzce zapojen do rozvoje nové občanské iniciativy tak, aby tento nástroj mohl v plné míře splnit svůj účel, zajistit větší transparentnost a zodpovědnost v rozhodovacím procesu EU, a umožnil občanům navrhopvat zlepšení nebo dodatky k právním předpisům EU;
 3. vítá zelenou knihu o Evropské občanské iniciativě¹, již Komise zveřejnila na konci roku 2009, jako první krok k uvedení koncepce do praxe;
 4. poukazuje na to, že Parlament obdržel petice podobné kampaním s více než milionem podpisů, a trvá na tom, že je nezbytné zajistit, aby si občané byli v plné míře vědomi rozdílů mezi tímto druhem peticí a občanskou iniciativou;
 5. připomíná své usnesení o občanské iniciativě², k němuž Petiční výbor předložil stanovisko; naléhavě vyzývá Komisi, aby stanovila srozumitelná prováděcí pravidla, která jednoznačně určí úlohy a povinnosti orgánů zapojených do procesu přezkoumávání a rozhodování;
 6. vítá skutečnost, že vstupem Lisabonské smlouvy v platnost nabyla Listina základních práv právně závazného charakteru, a zdůrazňuje její význam pro lepší ujasnění a zviditelnění základních práv všem občanům;

¹ KOM(2009)0622 ze dne 11.11.2009.

² Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. května 2009 obsahující výzvu Komisi k předložení návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o uplatňování občanské iniciativy (Přijaté texty, 7.5.2009, P6_TA(2009)0389).

7. domnívá se, že Unie i její členské státy mají povinnost zajistit, aby byla základní práva obsažená v Listině plně dodržována, a věří tomu, že Listina pomůže rozvinout koncepci občanství Unie;
8. věří, že budou učiněny veškeré nezbytné procesní kroky, aby se zajistilo rychlé vyjasnění institucionálních aspektů přistoupení EU k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, a konstatuje, že Petiční výbor má v úmyslu v této záležitosti přispět k práci Parlamentu;
9. připomíná svoji dřívější žádost, aby příslušné služby Parlamentu a Komise provedly plný přezkum postupů zjednávání nápravy, jichž mohou občané EU využívat, a zdůrazňuje, že je důležité jednat o revidované rámcové dohodě mezi Evropským parlamentem a Komisí, která plně zohlední větší práva občanů EU, zejména pokud jde o evropskou občanskou iniciativu;
10. vítá kroky, které Komise učinila ke zjednodušení přístupu ke stávajícím veřejným asistenčním službám s cílem podat občanům informace o jejich právech v EU a nápravných prostředcích v případě porušení těchto práv, tím, že přeskupila několik příslušných internetových stránek (jako stránky sítě SOLVIT a ECC-Net) pod kapitolu *Vaše práva v EU* na hlavní internetové stránce EU;
11. poukazuje na to, že Parlament opakovaně vyzval Komisi k vytvoření systému, jenž umožní jasně označit jednotlivé mechanismy podávání stížností dostupné občanům, a domnívá se, že je třeba učinit další kroky s cílem přepracovat stránku *Vaše práva v EU* tak, aby byla pro uživatele přehledná a sjednocená; očekává první posouzení provádění svého akčního plánu na rok 2008¹, které by mělo být předloženo v roce 2010;
12. připomíná své usnesení o činnosti evropského veřejného ochránce práv z roku 2008 a vybízí nově zvoleného evropského veřejného ochránce práv k tomu, aby nadále pracoval na posílení otevřenosti a zodpovědnosti evropské správy a zajistil, aby rozhodnutí byla přijímána co nejotevřeněji a na úrovni, která bude co nejbližší občanům;
13. opětovně potvrzuje své odhodlání podporovat úsilí úřadu veřejného ochránce práv o zvýšení veřejného povědomí o jeho práci a o zjištění nesprávných úředních postupů evropských orgánů a zakročení proti nim; domnívá se, že veřejný ochránce práv je cenným zdrojem informací pro veškeré snahy o zlepšení evropské správy;
14. konstatuje, že petice obdržené v roce 2009, z nichž téměř 40 % bylo shledáno nepřijatelnými, se nadále zaměřují na životní prostředí, základní práva, spravedlnost a vnitřní trh; co se týče geografického hlediska, většina petic se týká Unie jako celku – poté následuje Německo, Španělsko, Itálie a Rumunsko – což je dokladem toho, že občané skutečně pozorně sledují práci Unie a obrací se na ni s žádostmi o učinění opatření;
15. uznává význam práce předkladatelů petic a Petičního výboru pro ochranu životního prostředí Unie; vítá iniciativu výboru zadat – s ohledem na mezinárodní rok biologické rozmanitosti – vypracování studie o uplatňování směrnice o stanovištích a považuje ji za užitečný nástroj pro hodnocení dosavadního vývoje strategie EU o biologické rozmanitosti a koncipování nové strategie;

¹ Akční plán týkající se integrovaného přístupu k poskytování asistenčních služeb v oblasti jednotného trhu občanům a firmám - pracovní dokument útvarů Komise SEK(2008)1882.

16. upozorňuje na to, že stále větší počet petic poukazuje na problémy, s nimiž se setkávají občané uplatňující své právo na volný pohyb; tyto petice se zmiňují o příliš dlouhých časových lhůtách při vystavování povolení k pobytu pro rodinné příslušníky ze třetích zemí a obtížích při uplatňování hlasovacího práva a uznávání kvalifikací;
17. znovu opakuje své předchozí výzvy, aby Komise předložila praktické návrhy, jimiž rozšíří ochranu spotřebitele proti nekalým obchodním praktikám i na malé podniky, jak o to žádal ve svém usnesení o nepoctivých katalogových firmách¹, neboť výbor nadále dostává petice od obětí nekalého jednání katalogových firem;
18. uznává, že Komise má pro práci Petičního výboru klíčový význam, neboť při posuzování petic, zjišťování porušení evropských právních předpisů a zjednávání nápravy výbor nadále spoléhá na odborné znalosti Komise, a uznává úsilí, které Komise vyvíjí s cílem zlepšit časovou lhůtu, v níž reaguje na žádosti výboru o vyšetřování, aby případy ohlášené občany mohly být co nejrychleji vyřešeny;
19. vybízí Komisi, aby vždy brzy zasáhla v případech, kdy petice signalizují potenciální ohrožení zvláštních chráněných oblastí, a připomněla příslušným vnitrostátním orgánům jejich závazky zajistit celistvost oblastí, které se podle směrnice 92/43/EHS (směrnice o stanovištích) označují jako oblasti Natura 2000, a to prostřednictvím preventivních opatření směřujících k zabezpečení souladu s evropskými právními předpisy;
20. vítá nově zvolené členy Komise – zejména komisaře odpovědného za interinstitucionální vztahy a administrativu – a věří, že bude s Petičním výborem spolupracovat co nejúžším a nejúčinnějším způsobem a bude jej respektovat jako jeden z nejdůležitějších prostředků komunikace mezi občany a evropskými orgány;
21. s politováním konstatuje, že Komise stále nereagovala na opakované výzvy výboru, aby jej oficiálně a pravidelně informovala o pokroku v řízeních pro porušení právních předpisů u otevřených petic; konstatuje, že Komise, v souladu s články 258 a 260 Smlouvy, každý měsíc zveřejňuje svá rozhodnutí o řízení pro porušení právních předpisů, což je z hlediska transparentnosti chvályhodné, avšak přiměřeným způsobem neodpovídá na zmíněné výzvy;
22. je přesvědčen, že pokud by sledování řízení pro porušení právních předpisů znamenalo, že by výbor procházel tiskové zprávy Komise a přiřazoval je ke konkrétním peticím, jednalo by se o zbytečnou ztrátu času a prostředků výboru, zejména v případech horizontálních porušení, a žádá, aby Komise informovala Petiční výbor o jakémkoli příslušném řízení pro porušení právních předpisů;
23. znovu opakuje své přesvědčení, že občanům EU by měla být zaručena stejná míra transparentnosti ze strany Komise, ať už podávají formální stížnost nebo předkládají petici Parlamentu, a opětovně vyzývá Komisi, aby zaručila větší uznání procesu předkládání a projednávání petic a jeho úloze při odhalování porušení evropských právních předpisů, na jejichž základě jsou zahajována řízení pro porušení právních předpisů;
24. připomíná, že v mnoha případech petice odhalují problémy, které souvisí s provedením a

¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. prosince 2008 o nepoctivých katalogových firmách, (Úř. věst. C 45 E, 23.2.2010, s. 17).

prosazováním evropských právních předpisů, a připouští, že zahájení řízení pro porušení nemusí občanům zajistit okamžitá řešení jejich problémů vzhledem k průměrné délce těchto řízení;

25. vítá úsilí Komise o vytvoření alternativních prostředků na podporu lepšího provádění evropských právních předpisů a pozitivní přístup některých členských států, které činí nezbytné kroky k nápravě porušení předpisů již v rané fázi prováděcího procesu;
26. vítá skutečnost, že se členské státy ve větší míře zapojují do činnosti Petičního výboru a že jejich zástupci jsou přítomni na jednáních výboru; domnívá se, že tuto spolupráci je třeba posílit, neboť jsou to především vnitrostátní orgány, které zodpovídají za prosazování evropských právních předpisů poté, co jsou provedeny do vnitrostátního práva;
27. zdůrazňuje, že užší spolupráce s členskými státy je nesmírně důležitá pro práci Petičního výboru; je přesvědčen, že jedním řešením by mohlo být posílení spolupráce s parlamenty členských států, zejména v kontextu Lisabonské smlouvy;
28. vybízí členské státy, aby byly připraveny hrát transparentnější a aktivnější úlohu v reakcích na petice týkající se provádění a vymáhání evropského práva;
29. domnívá se, že v kontextu Lisabonské smlouvy by měl Petiční výbor EP navázat užší pracovní vztahy s podobnými výbory vnitrostátních a regionálních parlamentů členských států, aby se podpořilo vzájemné pochopení petic o evropských otázkách a zajistila co nejrychlejší odpověď občanům na nejvhodnější úrovni;
30. upozorňuje na závěry uvedené ve svém usnesení o dopadu rozsáhlé urbanizace ve Španělsku a žádá španělské orgány, aby nadále předkládaly hodnocení přijatých opatření tak, jak to činily doposud;
31. bere na vědomí rostoucí počet předkladatelů petic, kteří se na Parlament obrací s žádostí o nápravu v záležitostech, které nespádají do pravomoci EU, jako například výpočet důchodových dávek, vymáhání rozsudků vnitrostátních soudů a pasivita ze strany vnitrostátní správy; Petiční výbor činí co je v jeho silách k tomu, aby tyto stížnosti předal příslušným vnitrostátním orgánům;
32. je přesvědčen, že rozsáhlé využívání internetu by mělo být podporováno, neboť usnadňuje komunikaci s občany, je však třeba nalézt řešení, jímž by bylo možné předcházet zatížení výboru peticemi, které ve skutečnosti peticemi nejsou; domnívá se, že řešení by mohlo spočívat v přezkumu postupu registrace v Parlamentu a vybízí příslušné zaměstnance k tomu, aby tyto dokumenty předávali oddělení pro korespondenci s občany, a nikoli Petičnímu výboru;
33. zdůrazňuje, že je nezbytné stále pracovat na zvyšování transparentnosti zpracování petic: interně stálým zlepšováním aplikace E-petice – která zajišťuje přímý přístup poslanců k petičním dokumentům – a externě zavedením interaktivního petičního portálu přehledného pro uživatele, jehož prostřednictvím bude Parlament moci efektivněji oslovovat občany a jenž ve větší míře veřejnosti objasní postupy hlasování ve výboru a jeho odpovědnosti;
34. vybízí k vytvoření portálu, který nabídne víceúrovňovou interaktivní šablonu pro petice

a bude moci podat občanům informace o pravomocích Parlamentu a o tom, čeho lze podáním petice Parlamentu dosáhnout, a jehož součástí by mohly být odkazy na alternativní prostředky nápravy na evropské a vnitrostátní úrovni; vyzývá k co nejpodrobnějšímu popisu povinností Unie v různých oblastech, aby se vyloučila jakákoli záměna mezi pravomocemi EU a pravomocemi členských států;

35. uznává, že uskutečnění takové iniciativy by se neobešlo bez nákladů, vyzývá však příslušné správní služby k tomu, aby spolupracovaly s Petičním výborem a hledaly nejprůběžnější řešení, neboť zmíněný portál bude mít rozhodující význam nejen pro zlepšení kontaktu mezi Parlamentem a občany EU, ale i pro snížení počtu nepřijatelných petic;
36. zdůrazňuje, že až do nalezení uspokojivého řešení otázky zdrojů je nezbytné okamžitě zlepšit stávající internetovou stránku;
37. vítá skutečnost, že byl schválen nový jednací řád Parlamentu a že byla přezkoumána ustanovení týkající se zpracování petic; vybízí k tomu, aby sekretariát a zástupci politických skupin pracovali na vytvoření revidovaných pokynů pro poslance ohledně pravidel a vnitřních postupů Petičního výboru, neboť takový dokument pomůže poslancům v jejich práci a zároveň posílí transparentnost procesu předkládání a projednávání petic;
38. znovu opakuje svoji výzvu příslušným správním oddělením, aby přijala nezbytná opatření k zavedení elektronického rejstříku, jehož prostřednictvím by občané mohli podpořit nebo zrušit svoji podporu petici v souladu se článkem 202 jednacího řádu;
39. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení a zprávu Petičního výboru Radě, Komisi, evropskému veřejnému ochránci práv, vládám členských států, jejich petičním výborům a jejich veřejným ochráncům práv nebo obdobným příslušným subjektům.